

راهبانی گه شتیری کشتوکالی

مۆدیولی ۴: پهره پیدانی به رهه میکی گه شتیری کشتوکالی

رېبهري راهبانه

وهشانی ۱ / ئایاری ۲۰۲۳

ناوهرۆك

- 3..... پېشهكې
- 4..... پېشهكې خول
- 4..... خشتهى راهننان
- 4..... تېبېنيېكانى نامادهكارى
- 4..... سەرچاوهى راهننانى گشتى
- 6..... سەرچاوهكانى مۆديولې ۴
- 7..... پروگرامى راهننان
- 8..... مۆديولې ۴: پەرهيېدانى بهرهمېكى گهشتياري كشتوكالى
- 8..... پېشهكې مۆديول
- 9..... يېكهى ۱: شيكاري تواناي گهشتياري كشتوكالى
- 10..... يېكهى ۲: ديزاينكردنى ئەزمونىكى گهشتياري كشتوكالى
- 15..... يېكهى ۳: بهرپوهبردنى بهرهمېكى گهشتياري كشتوكالى
- 17..... كۆتايى مۆديول

پیشہ کی

دوچہ گیسٹلشافت فور ٹینتہ رانشال چوزامیناریٹیت (GIZ) سنووردار له لایه و وزارت فیدرالی ئەلمانیا بۆ ھاوکاری و گەشەپێدانی ئابووری (BMZ) راسپراوه بۆ کارکردن له باری ھاوکاری نیودهوئەتی بۆ گەشەپێدانی بەردەوام له نزیکەی (۱۲۰) ولاتی گەشەسەندوو.

پروژهی گەشەپێدان و بەرهوێشکردنی کەرتی تایبەت له عێراق (PSD) کارێکی فرە بەخشەرەکانە لەلایەن وەزارەتی فیدرالی ئەلمانیا بۆ ھاوکاری ئابووری و گەشەپێدان (BMZ) راسپراوه، کە له لایەن یەکییتی ئەوروپا (EU) پارە بۆ داوین دەکرێت و لەلایەن (GIZ) جێبەجێ دەکرێت.

پروژهی PSD پالێشتی ھەوێلەکانی حکوومەت دەکات بۆ دروستکردنی ھەلۆمەرچێک بۆ گەشەسەندنی بازرگانی ئاراستەکراو له ناوھەراست و باشووری ئێراق و له ھەریەک کوردستانیش. خزمەتگوزاری راوێژکاری بۆ چاکسازی ئابووریەکان پێشکەش بە ھاوبەشانی حکوومەت دەکات و پشتگیری له دارشتنی سیاسەت لەسەر بنەمای راستییەکان دەکات لەرێگەی پێشخستی گرتەخۆی نوێنەرانی کەرتی تایبەت، دامەزراره ئەکادیمیەکان و رێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی له پڕۆسەکانی دارشتنی سیاسەتدا.

جگە لەوھش، پروژهی (PSD) پالێشتی له خوێندانی ھەلی کار دەکات له کەرتی تایبەتدا بۆ گەنجانی ئێراق، بە تایبەتی ژنان و گەراوەکان، بە پەڕەوکردنی رێبازیکی یەکگرتوو کە پەرەپێدانی ئەو کارامەییە بەبازاری کار دەجیوولێت لەگەڵ رێوشوێنی دامەزراندنی کارمەند یەکدەخات ھەروەھا پەرەپێدانی کارگێری. ھەروەھا خزمەتگوزاری راوێژکاری بۆ MSME. بە گشتی، ئەم کارە فرە بەخشەرە جەخت دەکاتەوہ لەسەر پەرەپێدانی توانا درێژخایەنەکانی ھاوبەشەکانی وەک وەزارەتی خۆپێدانی بالا و توێژینەوہی زانستی، وەزارەتی کار و کاروباری کۆمەڵایەتی، ژوورەکان و کۆمەڵە بازرگانییەکان. گرنگی تایبەت بەو کەرتانە دەدرێت کە توانای بەھێزێان ھەیە بۆ گەشەسەندن وەکو بازرگانی کشتوکالی، وزە، خۆر، و بەرپەرەدنی پاشماوہ و گەشتیاری، بە گرنگی دانی ناوچەیی بە بەغدا، بەسەر، دیوانییە، دیالە، ھەولێر و موصل.

پەرەپێدانی گەشتیاری کشتوکالی له پروژهی KRI:

گەشتیاری کشتوکالی دەرفەتێکی ناوازه دەرخسێنێت بۆ پەڕەوھێنانی کەرتە زەوێکە، فێربوون دەربارە شێوازه باوھەکانی کشتوکالی، تەم خۆردنە ناوخییە بەتەمەکان، رێوشوێنی رابھێنان فێری چۆنێتی پێشکەشکردنی ئەزموونی گەشتیاری کشتوکالی پەسەن دەکات کە سەردانیکەرەکان بۆ لای خۆی رابکێشێت و ئابووری ناوخیی بەرزبکاتەوہ. بۆ کۆمەڵگە ناوخییەکان، ئەم کەرتە لاوھکییە دەرفەت بۆ گەشەپێدانی گوندەکان و ھەمەچەشکردنی ئابووری دەخاتەپروو. پروژه کە ھەولێدەدات یارمەتی گەشەپێدانی ئەم کەرتە تازە پێگەیشتووہ بەدات لەرێگەی زیادکردنی دەرفەتی بازرگانی و پەرەپێدانی توانای ناوخیی بۆ بنیاتنانی پێشەسازییەکی گەشتیاری کشتوکالی بەردەوام و گەشەسەندوو له KRI.

پروگرامی رابھێنان:

له قونای یەکەم، پروژه کە رابھێنان بە پێشەگەرەکان دەکات لەسەر رابھێنان لەسەر گەشتیاری کشتوکالی وەک پەسپۆر. ئەم رابھێنەرانی داھێنان وەک پەسپۆر ناوخیی و خالی سەرەکی کاردەکەن لەگەڵ ئەرکی چالاککردنی گەشتیاری کشتوکالی له KRI.

له قونای دووھەدا بازرگانێ کشتوکالیەکان فێردەبن کە چۆن ئەزموونیکی گەشتیاری کشتوکالی لەبەرئەکراو پێشکەش بە سەردانیکەرەکان بکەن لەوانە: سەردانی کێلگە، ئەزموونی چێشتلێنان، چالاکێ کلتووری و زۆر شتی تر. ئەم خاوەن کارە بە توانایانە رابھێنان له باری گەشتیاری کشتوکالی و پشتگیری رابھێنەراییەتی بەردەوام وەردەگرن بۆ پەرەپێدانی پلانی بازرگانی. ئامانجی پروژه کە ۳ دەرنجامی سەرەکییە:

۱. رابھێنەری گەشتیاری کشتوکالی بە رابھێنەرانی داھێنەر بەدریت.

۲. رابھێنانی سەرەتایی بۆ خاوەن کارەکان (جوتیارەکان).

۳. پەرەپێدانی پلانی بازرگانی پێشکەوتوو بۆ خاوەن کارەکان و رابھێنەکان.

له کۆمه نه؟	تئیینیه کان	پر	سهراوه
به رنوبه رایه تی گشتی			
		۱	رئبه ری راهینه ر
			رئیمای راهینه ر
		۱	تۆماری ئاماده بوون
		۱	فۆرمی راپۆرتی راهینه ر
		۱	فۆرمی هه ئسه نگاندنی خول
		۱	تهخته ی سپی یاخود فلیپ چارت
	سور، شین، رهش، سهوز	۱۲-۸	تهخته ی سپی یاخود پینووسی ماجیک
			شریت و / یاخود بلو تاک
شتوومه کی نووسینی به شداربوو (ئاره زوومه ندانه یه)			
		۱	قه له م جاف
		۱	پینووس
		۱۰-۵	سره ر
		۲-۴	قه له م تراش
		۱	په راوی نامیلکه
سهراوه ی دیکه			
نموونه ی نه خشه ی گه شتیار ی و نه خشه ی رینگکان			
نموونه ی هه ر زانیاریه کی به رههم له سه ر شوئنه گه شتیاریه کان			

سەرچاوه کانی مۆدیونی ۴

یه که	چالاکي #	سەرچاوه کانی
۱	چالاکي ۱: کورتە تاقیکردنەوه: ئایا گەشتیاری کشتوکالی بۆ منە؟	لاپەرەي کاری ۱: کورتە تاقیکردنەوهي گەشتیاری کشتوکالی
	چالاکي ۲: لاپەرەي کار: هەڵسەنگاندنی سەرچاوه کانی کێلگە	لاپەرەي کاری ۲: هەڵسەنگاندنی سەرچاوه کانی کێلگە نامیلکەي ۱: سەرچاوهي کێلگە بۆ گەشتیاری کشتوکالی
	چالاکي ۳: لاپەرەي کار: بیرۆکە کانی بەرھەمی گەشتیاری کشتوکالیم	لاپەرەي کاری ۳: بۆاردە کانی بەرھەمی گەشتیاری کشتوکالی
۲	چالاکي ۴: لاپەرەي کار: بیرۆکە کانی بەرھەمی گەشتیاری کشتوکالیم	لاپەرەي کاری ۳: بۆاردە کانی بەرھەمی گەشتیاری کشتوکالی
	چالاکي ۵: لاپەرەي کار: بیرۆکە کانی بەرھەمی گەشتیاری کشتوکالیم	لاپەرەي کاری ۴: توخمە کانی بەرھەمی گەشتیاری کشتوکالیم نامیلکەي ۲: توخمە کانی بەرھەمی گەشتیاری کشتوکالیم
	چالاکي ۶: لاپەرەي کار: پلاندانان بۆ چالاکییە کان	لاپەرەي کاری ۵: پلاندانان بۆ چالاکییە کان
	چالاکي ۷: سیناریۆ: گەشتی کێلگەي شیرەمەنی	
	چالاکي ۸: لاپەرەي کار: پلاندانان بۆ زانیارییە کان	لاپەرەي کاری ۶: پلاندانان بۆ زانیارییە کان
	چالاکي ۹: لاپەرەي کار: بیرۆکە کانی بەرھەمی گەشتیاری کشتوکالیم	لاپەرەي کاری ۶: توخمە کانی بەرھەمی گەشتیاری کشتوکالیم
	چالاکي ۱۰: لاپەرەي کار: کارمەند و کەرەستە کان	لاپەرەي کاری ۷: کارمەند و کەرەستە کان
۳	چالاکي ۱۱: شیوازی تەلەفۆنکردن	
	چالاکي ۱۱: پەرەپێدانی لیستی پشکنین	کاغەزی فلیپ چارت و پینووسی ماجک، بلوتاک

پروگرامى راھىنان

كات	ناوهرۇك
08.30 – 09.00	<p>ناساندنى مۇدىيول</p> <ul style="list-style-type: none"> • تېروانىنى گىشتى مۇدىيول <p>سلايدى ۱-۵</p> <p>چالايى ۱: لاپەرەي كارى ۱: كورته تافىكردنهوه: ئايا گەشتىياري كشتوكالى بۇ منە؟</p>
09.00 – 10.15	<p>يەكەي ۱: شىكارى تواناي گەشتىياري كشتوكالى</p> <p>سلايدى ۶-۲۷</p> <p>چالايى ۲: لاپەرەي كارى ۲: ھەلسەنگاندنى سەرچاوه كاني كىلگە</p> <p>چالايى ۳: لاپەرەي كارى ۳: بىرۆكە كاني بەرھەمى گەشتىياري كشتوكالىم</p>
10.15 – 10.30	پشوو
10.30 – 12.30	<p>يەكەي ۲: دىزايىنكردنى بەرھەمىي گەشتىياري كشتوكالى</p> <p>سلايدى ۲۸-۶۶</p> <p>چالايى ۴: لاپەرەي كارى ۳: بىرۆكە كاني بەرھەمى گەشتىياري كشتوكالىم</p> <p>چالايى ۵: لاپەرەي كارى ۴: توخمە كاني بەرھەمى گەشتىياري كشتوكالىم</p> <p>چالايى ۶: لاپەرەي كارى ۵: پلاندانان بۇ چالايىيە كان</p> <p>چالايى ۷: سىنارىيۇ: گەشتى كىلگە شىرەمەنى</p> <p>چالايى ۸: لاپەرەي كارى ۶: پلاندانان بۇ زانىياري</p> <p>چالايى ۹: لاپەرەي كارى ۴: توخمە كاني بەرھەمى گەشتىياري كشتوكالىم</p> <p>چالايى ۱۰: لاپەرەي كارى ۷: كارمەند و كەرەستە كان</p>
12.30 to 13.30	نانى نيوەرۇ
13.30 – 15.00	<p>يەكەي ۳: بەرپوهرەدنى بەرھەمىي گەشتىياري كشتوكالى</p> <p>سلايدى ۶۷-۸۷</p> <p>چالايى ۱۱: شىوازي تەلەفۇنكردن</p> <p>چالايى ۱۲: پەرەپىدانى لىستى پىشكىن</p>
15.00 – 15.15	پشوو
15.15 – 16.30	<p>كۇتايى مۇدىيول</p> <p>سلايدى ۸۸-۹۰</p>

مۆديولى ۴: پەرەپىدانی بەرھەمىكى گەشتىارى كشتوكالى

پىشەكى مۆديول

سەرچاۋەكان	رېنئامىي رايونان	كات	سلايد	ناۋەرۆك
لاپەرەي كارى ۱: كورتە تاقىكرىدەنەۋەي گەشتىارى كشتوكالى	سلايدەكە لەسەر ناۋەرۆكى ئەم يەكەيە پىشكەش بىكە. بە كورتى بابەتەكان روون بىكەۋە بى ئەۋەي بىچىتە ناۋ ورتەكارى زۆرەۋە. روونى بىكەۋە چۆن ۳ مۆديولەكەي پىشۋو ھەمويان بەرەۋ ئەم مۆديولە بوون؛ مۆديولى يەكەم چەمكەكەي بەم مۆديولە ناساند، مۆديولى دوۋەم بوۋە ھۆي تىگەيشتىن لە جۆرەكانى گەشتىارى كشتوكالى كە دەتوانرېت پىشكەش بىكرېت، و مۆديولى سىيەم ئەم خىزمەتگوزارىيەنەي خىستەروو كە جوتىارېك دەبىت پىشكەشى گەشتىارنى بىكات. ئىستە مۆديولى چوارەم ھەمو ئەمانە ۋەردەگرېت و جىبەجىي دەكات بۇ ئەۋەي بەشدارىووان بىتوانن دەست بىكەن بە پلاننانان و بىكرىدەنەۋە لە بەرھەمە گەشتىارىيە كشتوكالىيەكانى خۇيان. چالايى ۱: كورتە تاقىكرىدەنەۋەي ئايا گەشتىارى كشتوكالى بۇ مەنە؟ ۱. بەشدارىووان رەۋانەي لاپەرەي كارى ۱ بىكە. ۲. ۱۰ بىكە تا دەتوانن كورتە تاقىكرىدەنەۋەكە بە راستگۆيى پىكەنەۋە. ۳. پىۋىستە بۇخۇيان ئامانجەكە بىپىكن. ۴. بەشپەۋەيەكى ھەپەمەكى پىرسىار لە بەشدارىووان بىكە نىمەكانىيان چەند بوۋە- بەلام ھەستىار بە. ۵. بىرسەكە ئاياكەسېك ھەيە پىيان وايە ئەمە بۇ ئەۋان نىيە- يان ئەگەر چەند توخمىك ھەبن كە رەنگە لەگەلىدا كىشەيان ھەبىت بۇ نىمۋەنە: رووخۇش بوون لەگەل كەسانى نامۇ. ۶. گىفتوگۆيەكى كورت لەسەر ئەۋ داۋاكارىيەنە ئەنجامبەدەن كە گەشتىارى دەپىننەتە سەر كاروبارى كشتوكالىيان.	۱۵ خولەك	۱- ۵	تېروانىنى گىشتى مۆديول

یەكەى ١: شىكارى تواناى گەشتىارى كشتوكالى

سەرچاوه كان	رېنمائي پاهيئان	كات	سلايد	ناوهرۆك
	سلايدەكە نیشان بدە و سى ھەنگاوەكەى شىكارى تواناى گەشتىارى كشتوكالى لە كىلگەيەكدا پروون بكەو. ئەمە سلايدىكى تىروانىنى گشتىيە؛ ھەريە كىك لەم ھەنگاوانە بەم زووانە بە وردى باس دەكرێت. سلايدەكە نیشان بدە و باسى ئەو بەكە ھەئسەنگاندن دەتوانىت وەلامى چ پرسىاريك بداتەو. سلايدەكان نیشان بدە و باسى ئەو سەرۆت و سامان و سەرچاوه جياوازانە بكە كە لە كىلگەكاندا بەردەستن كە دەتوانن بىنە بناغەى بازركانى گەشتىارى كشتوكالى. چالاکى ٢: لاپەرەى كار: ھەئسەنگاندنى سەرچاوه كانى كىلگە	٢ خولەك	٧	پرووسەكە
لاپەرەى كارى ٢: ھەئسەنگاندنى سەرچاوه كانى كىلگە ناميلكەى ١: سەرچاوه كانى كىلگە لە كوردستان	١. بەشداربووان رەوانەى لاپەرەى كارى ٢: ناميلكەى ١ بكە. ناميلكەكە يارمەتريان دەدات بزنان بير لە چى بكەنەو لەكاتى پركردنەو لاپەرەى كارەكەدا. ٢. ١٥ خولەك يان زياتريان پيئە تا پرى بكەنەو. ٣. بە دەوريندا برۆ و يارمەتريان بدە يان ئاموزگارريان بكە ئەگەر پيويست بوو لەكاتى ئەنجامدانى چالاکىيەكە. ٤. كە تەواو بوو، بەناو لاپەرەى كارەكەدا برۆ و چەند پرسىاريك بكە- رەنگە گفتوگو ھەبێت بە تايبەتى لەبارەى بەرھەمى جياواز- رەنگە ھەندىك جوتياران ئازەلئان ھەبێت و بەرھەمىان نەبێت و ھتد. ٥. ئامانج لى ئەو ھەيە جوتياران سەيرى ئەو شتانە بكەن كە ھەيانە و بزنان ئايا شتىك تواناى ھەيە يان نا. ٦. بەكەئك وەرگرتن لە زانبارى و ئەزموونى خۆت، لە دانىشتنى گفتوگودا فيدباك و پيشناريان بۆ بكە. ٧. ئەم چالاکىيە بە كۆى گشتى بۆ ٣٠ خولەك ھەتەو. ٨. گەر تەواو نەبن، دەتوانن لەكاتى خۆياندا چالاکىيەكە تەواو بكەن.	٤٥ خولەك	١٧-٨	ھەئسەنگاندنى سەرچاوه كانى كىلگە
بەستەرى مائەپر	سلايدەكە نیشان بدە و چۆنەتى دەستنيشانكردنى تواناى گەشتىارى ئەو سەرۆت و سامانانەى كە لەبەشى پيشوودا دەستنيشانكراون پروون بكەو. كليك لە لينكى مائەپرئوردونى بكە و سەيرى بەرھەمەكان بكە- بزنانە ئايا شتىك ھەيە لەوى كە لەگەل ئەو ھەيە بەشداربووان بيكەن بگونجيت. سەيرى بەرھەمەكان بكە و لەبارەيانەو ھەتەو.	٥ خولەك	١٩	دەستنيشانكردنى تواناى گەشتىارى
	ئەم بەشە بەپي ئامادەبووان ئارەزوومەندانەيە. گەر ئەمە وەكو بەشيك لە ئەكادىميەك دەگەيەنرێتە خويئەكارانى گەشتىارى، ئەوا تەكايە بيگەيەن.	٥ خولەك	٢٠-٢١	تويژنەو ھەي ناوخوي / شىكارى پكابر

سەرچاوه كان	رێنمايی راهێنان	كات	سلايد	ناوهڕۆك
	<p>گهشتیاری کشتوکالی له کوردستان چه مکتبی نوێیه، بۆیه رهنگه رکا بهر زۆر نه بێت بۆ شیکردنهوه. بهلام ئامۆژگاری به شداریبوانت بکه که سهیری ئهوه بکه که چی ههیه و چی پیشکesh ده که و بزانیته چیهان لێ فێرده بێت. بیرۆکه به دهست بینه له سه ر ئهوهی که ده توانیت چی بیکهیت- نهک کۆپی ئهوان بێت، به لکو بۆ ئهوهی جیاوازی بکهیت لێیان و شتیکی تر یان هاوشیوهی له بازاردا پیشکesh بکهیت.</p> <p>روونی بکهوه که چۆن شیکارییه کی سادهی رکا بهر ئه نجام بهن و ده توانن چی فێرن له م کاردا. بیر به شداریبوان بخهوه که سنووردارکردن ههیه که پێویسته ده ستنیشانیان بکه ن. ههروه ها پێویسته دراوسێکانیان له بهرچاو بگرن له کاتی پلاندانان بۆ به رهه می گهشتیاری خۆیان.</p>			ئاره زوومه ندانه
<p>لاپه ره ی کاری ٣:</p> <p>بیرۆکه کانی به رهه می گهشتیاری کشتوکالی</p> <p>١. به شداریبوان رهوانه ی لاپه ره ی کاری ٣ بکه. روونی بکهوه که پرسیا ری جیاوازی له سه ره، ئیمهش یهک به یهک له رێگه یانه وه کار ده که ی.</p> <p>٢. با به شی ١ له سه ر USP یان تهواو بکه ن (٥ خولهک).</p> <p>٣. له چه ند به شداریبویهک بپرسه که چیهان وهک USP یان نووسیوه. ئه مه به راورد بکه به ئه وانی تر و بزانه ئایا هیچی ان هه ن که وهک یهک بن- له م حاله ته دا تایبه ت نین. گه ر پێویست بوو وابکه دووباره بیربکه نه وه.</p> <p>٤. له شوێنێک که ده توانیت یارمه تی بده به پرسیا رکردنی وه کو: ئایا هیچ ئاژه لێکی نااساییت هه یه، تایبه ته ندی جوگرافی.</p>	١٥ خولهک	٢٢-٢٥	خانی ناوازه USP	

یه که ی ٢: دیزاینکردنی ئه زمونیکی گهشتیاری کشتوکالی

سەرچاوه كان	رێنمايی راهێنان	كات	سلايد	ناوهڕۆك
	<p>سلايد ه كان نيشان بده و ئه و سهروهت و سامانه يیری به شداریبوانت بخهروه که ده ستنیشانیان کردوون. روونی بکهوه که ناتوانیت هه موو سهروهت و سامانه کان به کاریهێنن، یان چالاکییه کان په ره یان پێدريت. با بیر له وه بکه نه وه که ده توانن چی به کاریهێنن و بیر یان بخه وه که ئه وه له بهرچاو بگرن که له گه ل</p>	١٠ خولهک	٢٩-٣٢	پیشه کی

رێبه ری راهێنەر | مۆدیولی ٤: په ره ییدانی بهر هه میکی گهشتیاری کشتوکالی

سەرچاۋەكان	رېئىمائىي راھىتىنان	كات	سلايد	ناۋەرۋك
	<p>ئۇنىڭغا راھاتتۇن و لەوانەيە درك بەۋە نەكەن كە شتەكان چەندە قورس بن بۇ سەردانىكەران(بۇ نموونە: لىۋارە بەرزەكان/ پىياسەى دور).</p> <p>ھەنگاۋەكانى دىزايىنكردن و پەرەپىدانى بەرھەمەكەيان بنووسە و بە كورتى پرونى بكەۋە.سلايدەكانى ۲۸- ۳۱ سلايدەكانى تېروانىنىكى گشتىن. ھەريەك لە ھەنگاۋەكان بە وردى لەكەل نموونە باس دەكەين. سەرنج بدە رېزبەندى ژمارەدان لە سەرەۋەى سلايدەكە. ھەر ھەنگاۋىكى ژمارەدار ئەۋى لەسەرەۋەى سلايدەكە دەپىت. ژمارەى ھەنگاۋەكە تىشىكى دەخىرتتە سەر.</p> 			
<p>لاپەرەى كارى ۳:</p> <p>بىزاردەى بەرھەمى گەشتىارى كشتوكالى مۇدىۋى ۱، نامىلكەى ۱:</p> <p>بۇشايىيەكانى بەرھەمى گەشتىارى</p>	<p>روونى بكەۋەكە بەرھەمەكە دەپىت USP ى تىدابتىت. پرونى بكەۋەكە ئەۋان تەنھا لە يەك بىرۋەكەدا سنووردار نىن، دەتوانن چەند بىرۋەكەيەك كۆبكەنەۋە بۇ دروستكردنى بەرھەمىكى تەۋا.</p> <p>پىشنىارىكە بۇ بەشداربوۋان كە نەخشەى سادەى مۆلكەكانىان داپرېژن، لەكەل سەرۋەت و سامانى ئەگەرى كە بە روونى ناۋزەدكران و نەخشەكە بەكارىيىن بۇ دىارىكردى لايەنە باش و خراپەكانى ھەر چالاكىيەك.</p> <p>چالاكى ۴: لاپەرەى كار: بىرۋەكەكانى بەرھەمى گەشتىارى كشتوكالىم</p> <p>۱. دووبارە بەشداربوۋان رەۋانەى لاپەرەى كارى ۳ بكەۋە.</p> <p>۲. ۱۰ بكە بەشى ۲: بىرۋەكەى بەرھەم تەۋا و بكەن.</p> <p>۳. دەتوانن بەۋ شىۋەيە بىانوسنەۋەكە بىريان لىدەكەنەۋە، بەلام كە لىستى سەرەكىيان ھەبۋو، دەپىت بىر لەۋە بكەنەۋەكە كامىان باشتىن تۋانايان ھەيە.</p> <p>۴. دەپىت بەۋ شىۋەيە رىزبەندى ژمارەيان بۇ دابىن.</p> <p>۵. ئەۋ پىنج خالەى سەر سلايدەكە روون بكەۋەكە دەتوانن بەكار بھىن بۇ ئەۋەى بزنان چ بىرۋەكەيەك باشتىن تۋاناي ھەيە.</p>	۳۰ خولەك	۳۳- ۳۴	<p>۱. دەستىنشانكردن بىرۋەكەى بەرھەمەكە</p>
	<p>روونى بكەۋەكە جوتىاران پىۋىستە زياتر لە بىرۋەكەى بەرھەمەكە دەستىنشان بكەن. پىۋىستە بزنان چ ئەزمونىك چىزبەخش دەپىت و چ توخمىك دەتوانرېت بخىرتتە ناۋ ئەزمونەكەۋە.نموونەى كىلگەى شىرەمەنى و پەنير نىشان بدە(سلايدى ۳۵).</p>	۳۰ خولەك	۳۵- ۳۶	<p>۲. لىستى توخمەكانى بەرھەمى گەشتىارى كشتوكالى</p>

سەرچاوه كان	رێنمايی راهێنان	كات	سلايد	ناوهڕۆك
<p>لاپه‌ره‌ی كاری ٤:</p> <p>توخمه‌كانی به‌ره‌مه‌ی گه‌شتیاری كشتوكاڵیم</p> <p>نامیلکه‌ی ٢:</p> <p>توخمه‌كانی به‌ره‌مه‌ی گه‌شتیاری كشتوكاڵی</p>	<p>چالاکي ٥: لاپه‌ره‌ی كار: بېروكه‌كانی به‌ره‌مه‌ی گه‌شتیاری كشتوكاڵیم</p> <p>١. به‌شداربووان ره‌وانه‌ی لاپه‌ره‌ی كاری ٤ و نامیلکه‌ی ٢ بکه.</p> <p>٢. ده‌بێت ستوونی توخمه‌كانی خسته‌كه‌ پرېكه‌نه‌وه به نووسینی توخمه‌كانی بېروكه‌ی به‌ره‌مه‌كه‌یان به لیست؛ هه‌شتاش نابێت ستوونی سەرچاوه‌كان پرېكه‌نه‌وه- ئه‌مه له چالاکي ١٩ دا ده‌یکه‌ن.</p> <p>٣. نامیلکه‌ی ٢ له مۆدیولی ٢ وه‌رگیراوه، و ئه‌و توخمه جیاوازه‌یان بېرده‌خاته‌وه كه كه پتویسته بیران لی بکه‌نه‌وه و پلانیان بۆ دابنێن بۆ جو‌ره جیاوازه‌كانی چالاکیه‌ی گه‌شتیاری كشتوكاڵی.</p> <p>٤. بۆ ئه‌مه‌ش ٢٠ خوله‌کیان پێده‌، له‌کاته‌دا له نێواندا بسووریوه و ئامۆزگاریان بکه.</p> <p>٥. داوا له به‌ك یان دوو به‌شداربوو بکه كه ئه‌وه‌ی نووسیویانه باسی بکه‌ن و فیدباك بدەن، له دانیشتنێکی گفتوگۆدا. با زیاتر له ٥ خوله‌ك نه‌بێت.</p>			
	<p>روونی بکه‌وه كه ده‌توانی‌ت لیستی توخمه‌كان به‌کاربه‌ێنێت بۆ ده‌ستپێکردنی پرۆسه‌ی په‌ره‌پێدان. ده‌توانن ئه‌و چالاکیه‌یه‌ بکه‌نه‌وه‌و كه پێشكه‌شی ده‌کەن و رێگایه‌ك بدۆزنه‌وه بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌زمونه‌كه سهرنجراکیش بێت.</p> <p>زنجیره سلايدێك هه‌یه كه نموونه‌ی پلاندانان بۆ جو‌ره جیاوازه‌كانی چالاکیه‌ی گه‌شتیاری كشتوكاڵی ده‌خاته‌وه. ئه‌مانه بۆ ئه‌وه‌یه بېروكه‌ بده‌ن به به‌شداربووان و وایان لێبکه‌ن بێر له پلاندانان بکه‌نه‌وه.</p> <p>نموونه‌كان نیشان بده (کێلگه‌ی شه‌راب، رێره‌ی ئه‌سپ، وانه‌ی چێشتلێنان) و توخمه جیاوازه‌كان به‌کورتی روون بکه‌وه.</p>	٢٠ خوله‌ك	٣٧-٤٠	٣. پلاندانان بۆ چالاکیه‌ی گه‌شتیاری كشتوكاڵی
	<p>زنجیره كورته‌كانی سلايده‌كان بېروكه‌ی تايه‌ت پێشكه‌ش ده‌کات گهر پلان بۆ هه‌ندێك جو‌ری گه‌شتی كێلگه هه‌بێت.</p> <p>سلايده‌كان نیشان بده و گرنگی پلاندانان و رۆیشتن و تاقیکردنه‌وه‌ی رینگاكان پێش فرۆشتنی سهردانیكه‌رانی گه‌شته‌كه روون بکه‌وه.</p> <p>پرۆسه‌ی بېرکاردنه‌وه روون بکه‌وه كه ده‌چێته ناو هه‌لبژاردنی رینگا گونجاوه‌كان له‌کاتی ئه‌نجامدانی رۆیشتن. بیران بکه‌وه كه ده‌بێت پلاندانانی چالاکیه‌ی گه‌شتیاری كشتوكاڵی ده‌بێت چی بگرتنه‌وه.</p> <p>نموونه‌ی گه‌شتی كێلگه‌ی مه‌ر نیشان بده و روونی بکه‌وه كه گه‌شته‌كه چۆن پلانی بۆ دانراوه.</p>	٣٠ خوله‌ك	٤١-٤٥	٣. پلاندانان بۆ چالاکیه‌ی گه‌شتیاری كشتوكاڵی

Co-funded by the European Union

ناوەرۆك	سلايد	كات	رېنمائي راهيتان	سەرچاوه كان
			<p>چالاکي ۶: لاپهړه کار: پلاندانان بۆ چالاکييه که</p> <p>۱. به شداربووان رهوانه لاپهړه کار ۵ بکه و ۱۵ خوله کيان پېنده بۆ پلاندانان بۆ چالاکييه کاني گه شتياړی کشتوکالي له سهر لاپهړه کاره که.</p> <p>۲. پروونی بکه وه که پتويسته سهرنجيان له سهر ټه وهنگاو و پرؤسانه بېت که پتويستيان پي ده بېت بۆ ههر به شپي ټه زمونږه که.</p> <p>۳. داوا له يک يان دوو به شداربوو بکه کاتيک تهواو بوون، بيرؤکه کانيان به يه که وه باس بکه. کورتي بکه ره وه- به لام له شوني پتويستدا فيدباک بده.</p>	<p>لاپهړه کار ۵:</p> <p>پلاندانان بۆ چالاکييه که</p>
<p>۴. سيناريو دانان بۆ گه شتي کي کي لگه يان چالاکييه که</p>	<p>۴۶-۴۹</p>	<p>۳۰ خوله ک</p>	<p>سلايده کان نيشان بده و پرؤسه ي ټه ههنگاو پروون بکه وه و ټه وه پروون بکه وه که سيناريو دانان بۆچی به کار دېت و پيداچوونه وه به چؤنيه تي سيناريو کردني گه شت / چالاکييه کي کي لگه بکه گرنگي پينچ هه سته که له دروستکردني ټه زمونږي تهواو سهرنجراکيتشا به ييري به شداربووان به يته وه..</p> <p>چالاکي ۷: سيناريو: گه شتي کي لگه ي شيره مه ني</p> <p>۱. سلايده که به خه پروو سيناريو بکه پروون بکه وه.</p> <p>۲. داوا له به شداربووان بکه که بزائن چ هه ستيک له لايه ن ههر به شپي ټه زمونږه که وه ده گريته وه.</p> <p>۳. پتويسته به شداربووان: بينين، ده ست ليدان، تامکردن، بؤنکردن، بيستن و چالاکي شيردان (دؤشين) يان خؤراکدان به مانگا ټه نجامېده ن.</p>	
<p>۵. پيشکه شکردني زانياري زياده</p>	<p>۵۰-۵۹</p>	<p>۴۰ خوله ک</p>	<p>سلايده کان نيشان بده و پروونی بکه وه که بؤردی زانياري ورده کاری زياده ده دات و ده توانريت به چهندين شپوه پيشکه ش بکريت و چهند ټامؤژگار ييه ک بؤ بؤردی زانياري بده.</p> <p>زنجره سلايده کان (سلايده کاني ۵۲-۵۸) نيشان بده له گه ل نمونوه ي جؤره کاني زانياري که ده توانريت له سهر بؤرده کاني زانياري له سهر جؤره جياوازه کاني کي لگه پيشکه ش بکرين.</p> <p>ټامازه به کواليتي و ټنه کان بکه، زانياريه کان چهنده کورت و پروون، تا چهند په يوه نديان به ټه زمونږه که وه هه يه و هتد.</p> <p>نيگه ران مه به له وه ي ناوهرؤکه که به زما ني ټينگليزيه .. پتويسته به شداربووان بيرؤکه ي چؤنيه تي پيشکه شکردني زانياري به شتوازي جياواز، بؤ کؤمه لټيک به ره مه ي کشتوکالي جياواز به ده ست بين.</p>	

سەرچاوه كان	رێنماي رايهينان	كات	سلايد	ناوه رۆك
لاپه‌ره‌ی كاری ۷: پلاندانان بۆ زانباريه‌ی كان	<p>ئه‌مانه‌ نموونه‌ن كه‌ له‌ ئه‌نته‌رنه‌تیه‌وه‌ راكێشراون- پتویست ناكات جوتیاره‌كان هه‌یج شتیکی خه‌یالی بکه‌ن، به‌لام ئه‌نته‌رنه‌ت ده‌توانه‌ت سەرچاوه‌ی وینه‌ی باش بێت بۆ ئینفۆگرافیک.</p> <p>چالاکي ۸: لاپه‌ره‌ی کار: پلاندانان بۆ زانباريه‌ی كان</p> <p>۱. به‌شداربووان بۆ لاپه‌ره‌ی كاری ۶ ره‌وانه‌ بکه‌.</p> <p>۲. با خسته‌که‌ پر بکه‌نه‌وه‌ له‌وه‌ی كه‌ ده‌توانه‌ت چ زانباريه‌ی بخره‌ته‌ روو.</p> <p>۳. به‌ناویندا بسووپۆوه‌ و یارمه‌تیان بده‌- بیرۆکه‌ یان فیدباکیان پێده‌.</p> <p>۴. له‌ یه‌ك دوو به‌شداربوو بپرسه‌ كه‌ چ زانباريه‌ی کیان خسته‌وته‌ روو كه‌ ده‌توانن له‌گه‌ڵ سهردانیکه‌ران به‌شداري پێبکه‌ن.</p>			
لاپه‌ره‌ی كاری ۴: توخمه‌کانی به‌ره‌می گه‌شتیاری کشتوکالیم	<p>سلايده‌كه‌ نیشان بده‌ و روونی بکه‌وه‌ هه‌ندێك ئه‌زموون پتویستیان به‌ ئامێر/ سەرچاوه‌ی جیاوازه‌یه‌ و سئ نموونه‌که‌ له‌سه‌ر سلايده‌كه‌ نیشان بده‌.</p> <p>چالاکي ۹: لاپه‌ره‌ی کار: توخمه‌کانی به‌ره‌می گه‌شتیاری کشتوکالیم</p> <p>۱. به‌شداربووان ره‌وانه‌ بکه‌ بۆ لاپه‌ره‌ی كاری ۴.</p> <p>۲. پتویسته‌ خسته‌که‌ پر بکه‌نه‌وه‌ به‌ نووسینی سەرچاوه‌ پتویسته‌كان به‌ لیست بۆ هه‌ر توخمیکی بیرۆکه‌ی به‌ره‌مه‌که‌یان.</p> <p>۳. له‌ چه‌ند به‌شداربوویه‌ك بپرسه‌ كه‌ چ سەرچاوه‌یه‌ کیان بۆ توخمه‌ جیاوازه‌كان پركردۆته‌وه‌- و و فیدباک یان پێشنیار بده‌ن له‌سه‌ر ئه‌و شتانه‌ی كه‌ ره‌نگه‌ له‌به‌رچاویان نه‌گرتبێت.</p>	۳۰ خوله‌ك	۶۰- ۶۱	۶. ئامێر و سەرچاوه‌كان
	<p>سلايده‌كه‌ نیشان بده‌ و روونی بکه‌وه‌ كه‌ كارمه‌ند له‌ گه‌شتیاری کشتوکالیدا ره‌نگه‌ كه‌مه‌تر فهرمی بێت له‌چاو بازرگانییه‌کانی دیکه‌. کارمه‌ندی تایبه‌ت هه‌یه‌ كه‌ پتویسته‌ بۆ چالاکییه‌ جیاوازه‌كان، به‌لام له‌وانه‌یه‌ له‌سه‌ر موڵکه‌كه‌ بن بۆ كاری کشتوکالی ئاسایی و رۆلی گه‌شتیاری بگێرن گه‌ر پتویست بکات. نموونه‌ی ئه‌م کارمه‌نده‌ جیاوازه‌ بخره‌وه‌ كه‌ ره‌نگه‌ پتویستیان پێیان هه‌بێت.</p>	۱۰ خوله‌ك	۶۲	۷. دانانی کارمه‌ند
	<p>سلايده‌كان نیشان بده‌ و هه‌موو ئاسانکارییه‌كان و هه‌ر پێداویستییه‌ك بۆ هه‌ر یه‌که‌یان كه‌ هه‌یه‌ روونی بکه‌وه‌.</p>	۳۰ خوله‌ك	۶۳- ۶۶	۸. ئاسانکارییه‌کانی سهردانیکه‌ر

ناوەرۆك	سلايد	كات	رېنمائي راهېنان	سەرچاوه كان
			<p>چالاکي ۱۰: لاپهړه کار: کارمەند و ئاسانکاریه کان</p> <p>۱. به شداربووان رهوانه لاپهړه کار ۷ بکه.</p> <p>۲. پتویسته خسته که پرکه نه وه بهو شتانه ی که پتویستیان له کارمەند و ئاسانکاریه کان بۆ بهرپوه بردن ته م چالاکیان له گشتیاری کشتوکالی.</p> <p>۳. له چەند به شداربوویه ک پر سه که چیان پرکردۆته وه بۆ ئاسانکاریه کان سەردانیکه ران بۆ ته زمونی گهشتیاری کشتوکالیان (بۆ نمونه: توالیت) - و فیدباک یان پیشیار بدن له سەر تهو شتانه ی که پهنگه له بهرچاویان نه گرتیت.</p>	<p>لاپهړه کار ۷:</p> <p>کارمەند و ئاسانکاریه کان</p>

یه که ی ۳: بهرپوه بردن بهرهمیکی گهشتیاری کشتوکالی

ناوەرۆك	سلايد	كات	رېنمائي راهېنان	سەرچاوه كان
پیشه کی	۶۸-۶۹	۵ خوله ک	<p>سلايده که نیشان بده و روونی بکه وه که بهرپوه بردن کارتی گهشتیاری کشتوکالی ئالۆزتره وه که له بهرپوه بردن کتیلگه به ک. روونی بکه وه که چیت رهیه له جیبه جیکردن چالاکیه کان په یوه ست به گهشتیاری.</p>	
ناوتۆمارکردن و بلیت برین	۷۰	۵ خوله ک	<p>روونی بکه وه که خالی په که می په یوه ندی بۆ سەردانیکه ران ناوتۆمارکردن یان بلیت برینه. شیوازه جیاوازه کان ته م پرۆسه په روونیکه ره وه و بزانه چ ئامپریک یان سەرچاوه یه ک که جوتیار ده بیت به شیوه یه کی نمونه یی هه بیت بۆته وه ی پرۆسه که تا تهو جیگه یه ی که ده توانیت ساده بکات.</p>	
ناوتۆمارکردن و بلیت برین : ته ته کیتی ته له فۆنکردن	۷۱-۷۲	۱۰ خوله ک	<p>سلايده که نیشان بده و روونی بکه وه که ته ته کیتی ته له فۆنکردن چییه و ده بیت چۆن کارمەنده که وه لای په یوه ندیه کان بداته وه و چۆن له کاتی په یوه ندیکردن هه لسوکه وت بکات.</p> <p>چالاکي ۱۱: شیوازی ته له فۆنکردن</p> <p>۱. سیناریۆی کورت له سەر سلايده که پیشکه ش بکه.</p> <p>۲. ته م پرسیارانه له به شداربووه کان بکه:</p> <p>۱. چی به هه له روویدا؟</p> <p>۲. ده بوو گفتوگۆیه که چۆن پروات؟</p> <p>۳. ئاسانکاری بکه بۆ گفتوگۆیه کی کورت که پتویسته ته م دیمه نانه ی خواره وه ئاشکرا بکات:</p> <ul style="list-style-type: none"> • به تۆنیکي زیر وه لاندرايه وه. 	

سەرچاوه كان	رێنمايی راهێنان	كات	سلايد	ناوه رۆك
	<ul style="list-style-type: none"> • به بێ ناوی خۆيان يان ناوی مۆلكه كه وه لամدرايه وه. • نه توانرا وه لامي پرسياړيكي ساده بدرېته وه سه بارهت به مۆلكه كه. • هه لونیست وه رگيرا كاتيك داواكرا پشكنين بكریت. بې روونكردنه وه ته له فونه كه داخرا. 			
	<p>روونی بکه وه که تۆری کۆمه لایه تی پێویستی به بهرپوه بردن هه یه و ئەندامی دیاړیکراوی ستاف ده توانیت بهرپرسیاړ بێت له ناوه رۆکی بلامدانه وه و وه لամدانه وه پێداچوونه وه کاران له ئە کاوته کانی تۆری کۆمه لایه تی. بیری به شداریووان بکه وه که راهێنان له بهرپوه بردنی تۆری کۆمه لایه تی گرنگه بۆ دروستکردنی ئاماده ییه کی سه رکه وتووی ئۆنلاین.</p> <p>ئه مه له مۆدیولی ۵: یه که ی ۲: بازارکردن به وردی باسی لێوه ده کړیت.</p>	۵ خوله ك	۷۳	تۆری کۆمه لایه تی
	<p>سلایده که بکه روو باس له گرنگی و رێنماییه کان بکه سه بارهت به رێبه ندی کردنی ستاف له گه شتیاری کشتوکالیدا.</p>	۵ خوله ك	۷۴	خشته دانانی کارمه ندان
کاغه زی فلیپ چارت و پینووسی ماجیک؛ بلوتاک	<p>سلایده کان نیشان بده و روونی بکه وه چ کاتیک باشته رپۆژه ی چاککردنه وه ی بچووک و گه و ره ئە نجام بدریت و بیری به شداریووان بکه ره وه که لایه نه جیاوازه کانی ئە زمونه که یان مۆلكه که پێویستیان به چاککردنه وه ی جیاواز ده بێت.</p> <p>روونی بکه وه که لیستی پشکنین هه یه که پێویسته پێش چالاکییه کان بهرپوه بکړیت و روونی بکه وه که پێویسته پشکنین بۆ چی بکړیت له هه ر دامه زراوه یه کی سه ر مۆلكه که پێش ئە وه ی پێشوازی له سه ردانیکه ران بکړیت.</p> <p>چالاکي ۱۱: بهرپێدانی لیستی پشکنین</p> <p>۱. به شداریووان به سه ر گرووپي ۳ یان ۴ که سیدا دابه ش بکه. هه وڵ بده دابه شیان بکه به سه ر گرووپه کاندایه که به ره ه می هاوشیوه پیشکش بکه ن بۆ نمونه: شوێنی نیشته جێبوون، گه شتی کیلگه، دوکان و هتد.</p> <p>۲. ئاماژه به خشته ی نمونه یی سه ر سلایده که بکه و داوايان لێ بکه لیستی ئە و شتانه دابڕێژن که پێویسته به به رده وای پشکنینیان بۆ بکه ن بۆ دنیابوون له وه ی ئاسانکارییه کانیا ن هه میشه رێک و بێک و باشن و به باشی پارێزگارییان لیده کړیت.</p> <p>۳. لاپه ره یه ك له کاغه زی فلیپ چارت و پینووسی ماجیک بده هه ر گرووپێک بۆ ئە وه ی لیستی پشکنینه کانیا ن له سه ری بکیشن.</p> <p>۴. ۱۵ خوله کیان پێیده تا ئە م کاره ئە نجام بده ن.</p>	۲۰ خوله ك	۷۶-۸۷	چاککردنه وه و کوالیتی که ره سته کان

Co-funded by the European Union

سەرچاوەکان	رێنمايی راهێنان	کات	سلايد	ناوەڕۆک
	<p>۵. داوا لە هەر گرووپێک بکە لیستی پشکنینەکانیان پیشکەش بە گرووپە گەورە کە بکەن و فیدبەک بەدەن و ئاسانکاری بکەن.</p> <p>۶. وەلامەکان دەبێت ئەم شتانه لەخۆبگریت: پاك و خاوینی زەوی، دیوار، پەنجەرە، رێکوپێکی پیشکەشکردنی ئاسانکارییە کە، پاك و خاوینی شوێنی وەستانی ئۆتۆمبیل، پاك و خاوینی و رێک و پێکی لە شوێنی پیشوازی و گەشتن / ناوچەى نانخواردن / گەرماو، دزەنەکردنی ئاو لە بەلوووعە، بەتالکردنی سەبەتەى زبیل و هتد.</p>			

کۆتایی مۆدیۆل

سەرچاوەکان	رێنمايی راهێنان	کات	سلايد	ناوەڕۆک
پوختە	بە بەکارهێنانی سلایدی پوختە، مۆدیۆلە کەت کورت بکەوه.	۳ خولەک	۸۹	پوختە
مۆدیۆلی داھاتوو	بەشداریبووان لە بابەتی مۆدیۆلی داھاتوو ئاگاداریکەوه، کە بەردەوام دەبن لە دواى پشوووەکە، یان ئاگاداریان بکەوه لە بەروار، کات و شوێنی پلان بۆ دارنێزراو کە پیشکەش دەکریت.	۲ خولەک	۹۰	مۆدیۆلی دواتر